

« zurück blättern vor »

BRANDMAJSTER subst. m., ab 1854; auch *brandmejster*; ‘Leiter der Feuerwehr’ – ‘naczelnik straży pożarnej’: 1854 Kucz Pam. 285, WIECZ *Podziwiać nam wypadło tak poświęcenie jak i odwagę tych dzielnych obrońców ludzkiego mienia, poczwąszy od dzisiejszego dowódcy (...) oraz i brandmejstrów straży aż do najniższego stopnia z ich komendy.* ◦ (1874–1912) 1953–1956 Prus Kron.II 472, DOR *Powiemy parę słów o straży lubelskiej, w której wszyscy ludzie są płatni i zostają pod kierunkiem jednego z wysłużonych brandmajstrów warszawskich.* ◦ 1937 Boss Dzieje 19, WIECZ *Dowódcami oddziałów byli brandmajstrowie (kapitanowie) mianowani przez Oberpolicmajstra.* ◦ 1956 Wiech Śmieję II 451, DOR *Straż (...) gazowała do pożaru. Z tyłu wolantem zapychał brandmajster.* – SWIL, SW, DOR (przestarz.). ◦ **Var:** *brandmajster* subst. m., (1874–1912) 1953–1956 Prus Kron.II 472, DOR – SW, DOR; *brandmejster* subst. m., 1854 Kucz Pam. 285, WIECZ ◦ [LBel.] 1855 GWar 48 1, NOWO *Brandmejstrowi Straży Ogniowej w Warszawie.* – nur SWIL. ◦ **Etym:** ostmd. *Brandmeister* subst. m., ‘Aufseher über Feuerstätten, Leiter von Löscharbeiten’, PRZ. ◦ **Konk:** *brandmistrz* subst. m., zuerst geb. LSP. ◦ **Der:** *brandmejstrowstwo* subst. n., ‘Amt des Feuerwehrleiters; der Feuerwehrleiter und seine Frau’, zuerst geb. SWIL; *brandmejstrowy* adj., zuerst geb. SWIL; *brandmejstrów* adj., zuerst geb. SWIL; *brandmejstrowski* adj., zuerst geb. SWIL; *brandmejstrowa* subst. f., ‘Frau des Brandmeisters’, zuerst geb. SWIL; *brandmajstrowski* adj., vor 1900 Sw *Urząd brandmajstrowski.* Zuerst geb. Sw; *brandmajstrowstwo* subst. n., ‘Amt des Feuerwehrleiters; der Feuerwehrleiter und seine Frau’, zuerst geb. Sw; *brandmajstrowstwo* subst. n., zuerst geb. Sw; *brandmajstrowa* subst. f., zuerst geb. Sw; *brandmajstrówna* subst. f., ‘Tochter eines Brandmeisters’, zuerst geb. Sw; *brandmajstrowy* adj., zuerst geb. Sw; *brandmajstrów* adj., zuerst geb. Sw. ❖ Das Wort wurde spätestens 1836 (Gründung der Warschauer Berufsfeuerwehr), aber vielleicht bereits nach 1795 in Warschau entlehnt; heute durch *naczelnik straży pożarnej* (Sw: *ogniowej*) ersetzt. Für die Warschauer Stadtmundart ist es noch 1956 bei Wiech (s.o.) belegt. *Brandmistrz* ist eine halbe Lehnübersetzung (*mistrz* = ‘Meister’).

« zurück blättern vor »